

Гарантиране на защитата на правата на създателите и артистите при развитието на генеративния изкуствен интелект (генеративен ИИ)

Съвместни препоръки за гласуване относно предложените изменения
в проекта на доклад на Комисията по правни въпроси (JURI)
относно авторското право и изкуствения интелект

Брюксел, 7 октомври 2025 г.

Уважаеми членове на Комисията по правни въпроси (JURI),
Обръщаме се към Вас от името на коалиция от професионални организации, представляващи колективния глас на стотици хиляди журналисти, изпълнители, композитори, автори на песни, режисьори, сценаристи, преводачи, визуални артисти, илюстратори и други творци и работещи в културния и творческия сектор.

През юли г-н Аксел Фос, член на Европейския парламент, представи проекта на доклад „Авторско право и генеративен изкуствен интелект – възможности и предизвикателства“. Нашата коалиция го приветства, тъй като в него бяха отразени редица ключови опасения, изложени в нашето писмо до комисията [JURI от 19 юни](#), включително призивите ни за:
– оценка на приложимостта на изключението за извличане на текст и данни (Text and Data Mining – TDM);
– гарантиране на висока степен на прозрачност;
– осигуряване на възможност членовете ни да разрешават използването на своите произведения от генеративни ИИ системи и да получават справедливо и пропорционално възнаграждение за тяхната експлоатация.

След публикуването на проекта на доклада, окончателният пакет за прилагане на Акта за изкуствения интелект (включващ Кодекса за добри практики относно генеративния ИИ, Насоките за генеративен ИИ и Шаблона за прозрачност) **не предостави на нашите членове ефективни и реални инструменти за защита и прилагане на техните права**, което увеличава очакванията Европейският парламент да гарантира, че правата на авторите, изпълнителите и останалите творци, които представляваме, ще бъдат спазени.

Във връзка с публикуваните изменения, представяме настоящите **препоръки за гласуване**, отнасящи се до няколко приоритетни области, които са от съществено значение за нашите организации:

1. Гарантиране на пълна и ефективна прозрачност за всички модели, предлагани на пазара на ЕС, включително изисквания, надхвърлящи недостатъчните стандарти, предвидени в прилагането на Акта за ИИ, както и гарантиране, че търговската тайна не може да се използва като основание за отказ от прозрачност:

- Подкрепете изменения: 223, 230, 282, 320, 326, 327, 329, 330, 332, 337, 359, 361
- Отхвърлете изменения: 325, 328, 358

2. Осигуряване на справедливо и пропорционално възнаграждение за автори, изпълнители и други творци:

- Подкрепете: 225, 233, 241, 242, 243, 249, 282, 297
- Отхвърлете: 229, 252, 255

3. Гарантиране правото на притежателите на права да разрешават или отказват използването на своите произведения, включително чрез доброволни и секторни лицензионни споразумения:

- Подкрепете: 226, 231, 234–237, 239, 240, 245, 246, 247, 248, 253, 254, 262, 264, 265, 286, 303, 304, 305, 306
- Отхвърлете: 302, 307

4. Изясняване на приложението на член 4 от Директивата относно авторското право в цифровия единен пазар (CDSM Directive) към генеративния ИИ:

- Подкрепете: 217, 221, 279, 281, 291, 294, 295, 296, 298, 301, 355
- Отхвърлете: 216, 220, 222, 232

5. Въвеждане на презумпция за използване и свързани действия за улесняване на упражняването на правата на притежателите на права:

- Подкрепете: 338, 339, 341, 343, 348
- Отхвърлете: 340, 344

6. Улесняване на упражняването и прилагането на резервите на права:

- Подкрепете: 269, 270, 272, 274, 275, 320
- Отхвърлете: 268

7. Против въвеждането на ново специално изключение за генеративния ИИ:

- Подкрепете: 283, 284, 285
- Отхвърлете: 260, 266, 287–290, 292

8. Осигуряване на обозначаване на съдържание, генерирано от ИИ, и предотвратяване на неоторизирани дийпфейкове:

- Подкрепете: 278, 321, 323, 324, 350, 351, 370

9. Регулиране на други аспекти на услугите, базирани на генеративен ИИ, и онлайн платформите, както и въвеждане на правила за отговорност:

- Подкрепете: 221, 265, 336, 366, 367, 368

Призоваваме Ви спешно да вземете предвид тези препоръки, за да се гарантира, че окончателният доклад ще отразява адекватно нуждите на европейската творческа общност. Изразяваме благодарност за постигнатите до момента усилия по този важен въпрос. Оставаме на разположение за допълнителни въпроси или уточнения.

Препоръки за гласуване – обобщение

Списъкът по-долу представя пълния набор от препоръки за гласуване (включително съотносимите цитати и съображения).

Подкрепени изменения:

5, 15, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 44, 45, 47, 48, 50, 51, 52, 54, 56, 57, 58, 59, 62, 64, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 78, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 95, 97, 99, 100, 102, 108, 110, 111, 112, 117, 118, 119, 122, 123, 124, 125, 128, 129, 130, 140, 143, 144, 147, 149, 150, 151, 152, 155, 156, 172, 174, 176, 177, 178, 181, 190, 191, 192, 193, 194, 196, 197, 200, 204, 207, 208, 209, 210, 212, 213, 214, 217, 221, 223, 225, 226, 228, 230, 231, 234, 235, 237, 239, 240, 241, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 253, 254, 262, 264, 265, 269, 270, 272, 274, 275, 278, 279, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 291, 294, 295, 296, 297, 298, 301, 303, 304, 305, 306, 320, 321, 323, 324, 326, 327, 329, 330, 332, 336, 337, 338, 339, 341, 343, 348, 350, 351, 355, 359, 361, 366, 367, 368, 370

Отхвърлени изменения:

42, 43, 49, 55, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 68, 73, 76, 79, 90, 94, 98, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 141, 142, 145, 146, 153, 154, 171, 173, 198, 199, 202, 203, 205, 206, 211, 216, 220, 222, 229, 232, 252, 255, 260, 266, 268, 287, 288, 289, 290, 292, 302, 307, 325, 328, 340, 344, 358

Списък на подписалите организации

CEATL (Европейски съвет на асоциациите на литературните преводачи)

Основан през 1993 г. като платформа, чрез която асоциациите на литературни преводачи от различни европейски държави могат да обменят мнения и информация, както и да обединяват усилия за подобряване на статута и условията на труд на преводачите.

В момента CEATL обединява **36 членувачи организации от 27 държави в Европа**, представлявайки около **10 000 индивидуални литературни преводачи**.

Уебсайт: www.ceatl.eu / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 65913704675-82

ECSA (Европейски алианс на композиторите и авторите на песни)

Представява над **30 000 професионални композитори и автори на песни** от 29 европейски държави. Със своите **59 членувачи организации** из цяла Европа Алиансът защитава интересите на създателите на музика в областта на художествената и съвременната класическа музика, филмовата и аудио-визуалната музика, както и популярната музика.

Уебсайт: www.composeralliance.org / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 71423433087-91

EFJ (Европейска федерация на журналистите)

Най-голямата организация на журналисти в Европа, представляваща над **320 000 журналисти** от **73 журналистически организации в 45 държави**. EFJ е призната от **Европейския съюз и Съвета на Европа** като представителен глас на журналистите в Европа и е член на **Европейската конфедерация на профсъюзите (ETUC)**.

Уебсайт: www.europeanjournalists.com / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 27471236588-39

EGAIR (Европейска гилдия за регулиране на изкуствения интелект)

Мрежа от творци и организации от цяла Европа, която работи за защита на произведенията и данните на артистите от неправомерно използване от страна на компании, разработващи изкуствен интелект.

EGAIR е основана от **MeFu**, италианската асоциация на авторите на комикси, и понастоящем представлява над **20 000 творци, артисти и организации**.

Уебсайт: www.egair.eu / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 385629348610-21

EIF (Европейски форум на илюстраторите)

Мрежа от **23 национални асоциации на илюстратори от 14 европейски държави**,

представляваща над **12 000** илюстратори.

EIF защитава правата на илюстраторите и насърчава развитието на илюстрацията в Европа и по света. Форумът представлява общите интереси на своите членове пред други мрежи и институции на Европейския съюз и стимулира обмена на знания и професионален дебат между илюстратори и техните клиенти чрез конференции, изложби, изследвания и образователни инициативи.

Уебсайт: www.european-illustrators-forum.com

FERA (Федерация на европейските филмови и телевизионни режисьори)

Представлява филмовите и телевизионни режисьори на европейско равнище чрез **48 асоциации на режисьори от 35 държави**. Основана през 1980 г., FERA защитава културните, творческите и икономическите интереси на над **20 000 европейски режисьори**.

Уебсайт: <https://screendirectors.eu> / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 29280842236-21

FIA (Международна федерация на актьорите)

Глобална федерация на синдикати, гилдии и професионални асоциации на изпълнители в приблизително **70 държави**.

В ерата на взаимосвързано съдържание и развлечения FIA защитава **социалните, икономическите и моралните права** на изпълнителите в аудио-визуалната индустрия и в живите сценични изкуства.

Уебсайт: www.fia-actors.com / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 24070646198-51

FIM (Международна федерация на музикантите)

Единствената международна организация, представляваща професионалните музиканти и техните синдикати по света, с членове в **около 65 държави**.

Основана през 1948 г., FIM е призната като **НПО** от редица международни институции, включително МОТ (ILO), СОИС (WIPO), ЮНЕСКО, Европейската комисия, Европейския парламент и Съвета на Европа.

Уебсайт: www.fim-musicians.org / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 01953872943-65

FSE (Федерация на сценаристите в Европа)

Мрежа от национални и регионални асоциации, гилдии и синдикати на сценаристи за кино и телевизия в Европа, създадена през юни 2001 г.

FSE обединява **25 организации от 19 държави**, представлявайки над **7 000 сценаристи** в Европа.

Уебсайт: www.federationscreenwriters.eu / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 642670217507-74

IAO (Международна организация на артистите)

Обединява национални организации, защитаващи правата и интересите на **изпълнителите в музикалната индустрия**. Основни приоритети на организацията са **прозрачността, защитата на правата на интелектуална собственост и справедливото възнаграждение, отразяващо реалната стойност на артистичния труд**.

Уебсайт: www.iaomusic.org / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 490166825799-90

IFJ (Международна федерация на журналистите)

Най-голямата журналистическа организация в света, представляваща **600 000 медийни професионалисти от 187 синдиката и асоциации в над 140 държави**.

Уебсайт: www.ifj.org / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 999725935832-94

UNI MEI – UNI Media, Entertainment and Arts

Обединява над **140 синдиката и гилдии** в сектора на медиите, развлеченията и изкуствата, представлявайки над **500 000 творци, техници и помощен персонал**. Организацията работи за **справедлива, приобщаваща, равнопоставена и устойчива глобална индустрия на развлеченията** и за справедлив преход към новите технологични реалности.

Уебсайт: www.uniglobalunion.org / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 605859248462-93

UVA (Обединени гласови артисти / United Voice Artists)

Глобална коалиция на синдикати, асоциации и гилдии на актьори по дублаж и гласово изпълнение, обединени с цел защита и съхраняване на изкуството на **човешкия глас**. Коалицията включва водещи организации от Европейския съюз (Франция, Испания, Италия, Германия, Австрия, Белгия и Полша), както и от **Швейцария, Турция, Съединените щати, Африка и Южна Америка**.

Уебсайт: www.unitedvoiceartists.com / Регистрационен номер в Регистъра за прозрачност на ЕС: 810100650765-18